

ÅBJØRAKRAFT KOLSVIK KRAFTVERK
Postboks 702
8654 MOSJØEN

Vår dato: 11.06.2024

Vår ref.: 202116221-6 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Vedtak om revisjon av konsesjonsvilkår for Åbjøra reguleringen i Bindal kommune, Nordland fylke

Det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon i medhold av vassdragsreguleringsloven. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjoner:

- Kgl. res. av 04.06.1976: Erverv og regulering m. v. i Åbjøravassdraget
- Kgl. res. av 15.12.2000: Tillatelse til å foreta tilleggsoverføringer til Kolsvik kraftverk i Åbjøravassdraget i Bindal kommune, samt å ekspropriere nødvendige rettigheter i Bindal og Brønnøy kommuner.
- Kgl. res. av 07.11.2014: Endring av konsesjonsvilkår for regulering av Åbjøravassdraget, Bindal kommune.

Revisjonens formål

Ved en revisjon av konsesjonsvilkår ser NVE det som hensiktsmessig at det blir foretatt en samlet gjennomgang av konsesjonene over.

Vi viser til at hovedformålet med en revisjon er å bedre miljø- og naturforholdene ved å avbøte ulemper og negative virkninger ved utbyggingen. Bestemmelser i konsesjonen om høyeste og laveste regulerte vannstand (HRV og LRV) samt overføringer kommer ikke inn under hva som kan revideres. Revisjonen åpner imidlertid for å vurdere blant annet endring i manøvreringspraksis, slipp av minstevannføring og biotopjusterende tiltak.

NVE vil i sin behandling følge EDs «[Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner](#)» av 25.05.2012.

Innkomne krav

Vi viser til brev og krav fra Bindal kommune av 18.10.2021. Kommunen mener Åbjøravassdraget er et sentralt landskapselement for hele Åbjøra/Åbygda dalføre og vassdraget har store allmenne interesser ut fra friluftslivs-, landskaps- og naturverdier. Derfor ber Bindal kommune NVE om å se på manøvreringsreglementet i sin helhet, slik at nødvendige tiltak, som minstevassføring over hele året, settes inn og får de virkninger som er tilsiktet ved en slik revisjon av konsesjonsvilkårene.

Kommentarer fra konsesjonær

I sine kommentarer (26.01.2024) klargjør Åbjørakraft at de ikke vil motsette seg en revisjon av konsesjonsvilkårene, og er positive til at det i denne sammenheng sees helhetlig på manøvreringsreglementet. Samtidig ser Åbjørakraft behov for kunnskap som grunnlag for en god revisjonsprosess. Åbjørakraft ser det ut fra dette formålstjenlig at forvaltningen pålegger regulant å gjennomføre nødvendige miljøundersøkelser, som f.eks miljødesignstudie, som grunnlag for en revisjonsprosess med best mulig beslutningsgrunnlag og at dette skjer før Åbjørakraft utarbeider revisjonsdokumentet.

I brevet går Åbjørakraft gjennom reguleringene og forholdene ved Kolsvik kraftverk, samt følgende deler:

- NVEs og Miljødirektoratets rapport nr. 49/2013, godkjente vannforvaltningsplaner
- oversikt over hva som finnes av relevant dokumentasjon om kravene
- områder hvor det kan være behov for ytterligere utredninger
- eventuelle opprustings – og utvidelsesmuligheter (O/U)
- revisjonskravene med avklaringer

Til sist gir regulanten noen avsluttende kommentarer og ber om at NVE utsetter åpning av vilkårsrevisjon inntil Miljødirektoratet sine pålegg er gjennomførte. Åbjørakraft signaliserer at de ønsker å innlede en dialog med Miljødirektoratet, NVE og interessenter i vassdraget for å fastsette hva som trengs av utredninger for å skape en god revisjonsprosess.

NVEs vurdering og konklusjon

Miljødirektoratet og NVE har gjennomført en nasjonal gjennomgang og utredning av vannkraftkonsesjoner som kunne tas opp til revisjon innen 2022 (NVE-rapport 49/2013). Utredningen er senere lagt til grunn for nasjonale føringer for fastsettelse av miljømål i de regionale vannforvaltningsplanene. Åbjøra er et viktig laks- og sjørretvassdrag med anadrom strekning på mer enn 30 km. Det finnes også verdifulle naturtyper som bl.a. elvedelta, og det er registrert elvemusling i vassdraget. I rapporten gis Åbjøravassdraget høy prioritet (kategori 1.1) som tilsier stort potensial for forbedring av viktige miljøverdier, og med antatt lite eller moderat krafttap i forhold til forventet miljøgevinst.

Klima- og miljødepartementet godkjente den regionale planen for vannforvaltning i vannregion Nordland og Jan Mayen vannregion 2022-2027 den 31. oktober 2022.

I godkjenningen har departementet angitt at Åbjøravassdragets vannforekomster har miljømål som kan medføre krafttap. Berørte vannforekomster med miljømål følger i tabell 1 nedenfor.

Tabell 1. Berørte vannforekomster i Åbjøravassdraget.

Vannforekomst ID	Vannforekomst navn	Naturlig/SMFV	Økologisk tilstand/potensial	Miljø mål	Frist for måloppnåelse
144-120-R	Åbjøra ovenfor lakseførende del	SVMF	DØP	GØP	2033
144-118-R	Åbjøra, lakseførende del	SVMF	MØP	GØP	2033
144-39-R	Åelva	SVMF	MØP	GØP	2033

Forklaring til tabellen: SMFV: sterkt modifisert vannforekomst, DØP: Dårlig økologisk potensial, MØP: Moderat økologisk potensial, GØP: Godt økologisk potensial.

Vi viser videre til dialogmøte mellom Åbjørakraft, Miljødirektoratet og NVE i mars 2024 om videre prosess i saken. Miljøsituasjonen i Åbjøra er kompleks med for eksempel problem med fiskesykdommen PKD, ingen krav om minstevannføring på vinteren, samt visse utfordringer i henhold til hydrologiske analyser og måling av vannføringer. Det er hensiktsmessig med en samordning av påleggsundersøkelser knyttet til laksebestanden, som Miljødirektoratet kan fatte vedtak om, og den samlede revisjonen av konsesjonsvilkårene. NVE ser det som hensiktsmessig at Åbjørakraft samordner sine undersøkelser i henhold til ulike tema de kommende tre feltsesongene.

Det er NVEs syn at det ved en vilkårsrevisjon skal legges vekt på miljøforbedrende tiltak. De miljømessige virkningene som er tatt opp i kravene påvirker allmenne interesser som ligger innenfor det som kan ivaretas gjennom konsesjonsvilkårene. Behovet for slike vilkår vurderes best gjennom en revisjonsprosess.

Når det gjelder krav knyttet til økonomiske vilkår (konsesjonsavgifter, konsesjonskraft og næringsfond) og privatrettslige forhold, omfattes disse normalt ikke av en vilkårsrevisjon.

NVE vedtar at det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon etter vassdragsreguleringslovens § 8 med grunnlag i vurderingene over. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjoner:

- Kgl. res. av 04.06.1976: Erverv og regulering m. v. i Åbjøravassdraget
- Kgl. res. av 15.12.2000: Tillatelse til å foreta tilleggsoverføringer til Kolsvikkraftverk i Åbjøravassdrageti Bindal kommune, samt å ekspropriere nødvendige rettigheter i Bindal og Brønnøy kommuner.
- Kgl. res. av 07.11.2014: Endring av konsesjonsvilkår for regulering av Åbjøravassdraget, Bindal kommune.

Frist for utkast av revisjonsdokument: 31.01.2027.

Videre saksgang

Miljødirektoratet har i brev av 03.05.2024 (ref 2020/2391) varslet om pålegg av fiskeundersøkelser i Åbjøravassdraget. Det er komplekse problemstillinger i vassdraget knyttet til hydrologi (vannføring og temperatur), PKD og fiskeproduksjon. Lokalisering av potensielle gyteplasser for laksen i øvre deler (Åbjøra) og tørrlegging av både gyte- og oppvekstområder ved ulike vannføringer i ulike deler av vassdraget, er viktige parametere i kommende undersøkelser. Det samme gjelder effekten av dagens minstevannføring på forekomsten av PKD, samt PKD-relatert dødelighet og tettheten av ungfisk i ulike deler av vassdraget. Bestandsovervåking og utvikling i voksenfiskbestanden er også sentralt. NVE mener de planlagte undersøkelsene bør inngå som en del av kunnskapsgrunnlaget for revisjonsdokumentet, ettersom dette vil gi et bedre grunnlag for å vurdere de innkomne kravene. NVE har derfor hatt dialog med Miljødirektoratet om utformingen av innholdet i varslet om pålegg. Av hensyn til å få innarbeidet kunnskapen, spesielt fra de pålagte miljødesignundersøkelsene i revisjonsdokumentet, gir NVE lenger tid til utarbeidelsen av dokumentet enn det som normalt er fristen. De pålagte undersøkelsene knyttet til PKD og bestandsovervåking av fisk vil kunne innarbeides i revisjonsdokumentet, i tillegg til at de på grunn av lengre varighet (tom 2028) vil bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget fram mot NVEs innstilling i saken.

Andre viktige verdier i vassdraget, som ikke er inkludert i Miljødirektoratets pålegg, men som kan være av betydning i vilkårsrevisjonen, er for eksempel rødlistede naturtyper og truede arter, som blant annet deltaer og elvemusling. Det kan i revisjonsprosessen vurderes behov for undersøkelser og kartlegging. Gjennom samkjøring av arbeidet med laksen og andre relevante verdier tilknyttet vannmiljøene kan utredningene og revisjonsprosessen effektiviseres.

NVE ber om at Åbjørakraft utarbeider et revisjonsdokument i tråd med mal for revisjonsdokument og EDs «Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner». Mal og retningslinjer finnes på vår nettside: www.nve.no/revisjon.

Ved utarbeidelse av revisjonsdokumentet skal man legge vekt på de forholdene som fremgår av kravdokumentene. Ved behov for ytterligere presisering og prioritering av kravene bør dette skje i dialog mellom kravstillerne, Åbjørakraft og NVE med formål å få frem et best mulig underlag for revisjonsdokumentet. Dersom det er aktuelt å samordne opprustnings- og utvidelsesprosjekter med revisjonen må den videre prosessen rundt dette avklares med NVE før utarbeidelse av revisjonsdokumentet.

NVE ber om at kotehøyder for reguleringer og annet oppgis i henhold til Kartverkets nyeste høydesystem (NN2000). Om nødvendig bør disse kotehøydene oppmåles på nytt.

Revisjonsdokumentet skal sendes til NVE for kvalitetskontroll før det kan endelig godkjennes og sendes på høring. Vi ber om at det lages et utkast til revisjonsdokument senest **31.01.2027**. Ta gjerne kontakt med vår saksbehandler for å avklare innholdet i dokumentet. NVE vil sende revisjonsdokument til berørte parter for uttalelse. Dokumentet legges ut til offentlig ettersyn lokalt og på internett, og kunngjøres i lokalpressen. Det vil etter høringen bli foretatt en befaring i området, ev. også avholdt møte med kommunene. NVE skal etter dette gi sin innstilling til Energidepartementet.

For nærmere informasjon om saksbehandlingen viser vi til EDs «Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner» og til NVEs nettsider: www.nve.no/revisjon.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
konsesjonsansvarlig

Ingrid Haug
fagleder

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Vedlegg

1. Klageark

Mottakerliste:

ÅBJØRAKRAFT KOLSVIK KRAFTVERK

Kopimottakerliste:

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Nordland fylkeskommune

BINDAL KOMMUNE

NTE ENERGI AS - Vemund Gjertsen

HELGELAND KRAFT VANNKRAFT AS - Truls Bardal